

Sport & Strategie

VOOR PROFESSIONALS IN DE SPORT, BIJ OVERHEID, BEDRIJVEN & MEDIA

Editie Vlaanderen

Pagina 9

Antwerpen 100 jaar na de Spelen: citymarketing met een hoger doel

Pagina 14

Sebastien Bellin, geen slachtoffer maar wel overlever. En ondernemer in de sport.

Pagina 18

Wat doet moderne vijfkamp in godshemelsnaam nog op de olympische kalender?

Pagina 22

De groeiende diversificatie in het aanbod van loopevenementen

Pagina 26

Skate Vlaanderen sluit het skateboarden in de armen

Olav Spahl, directeur Topsport BOIC

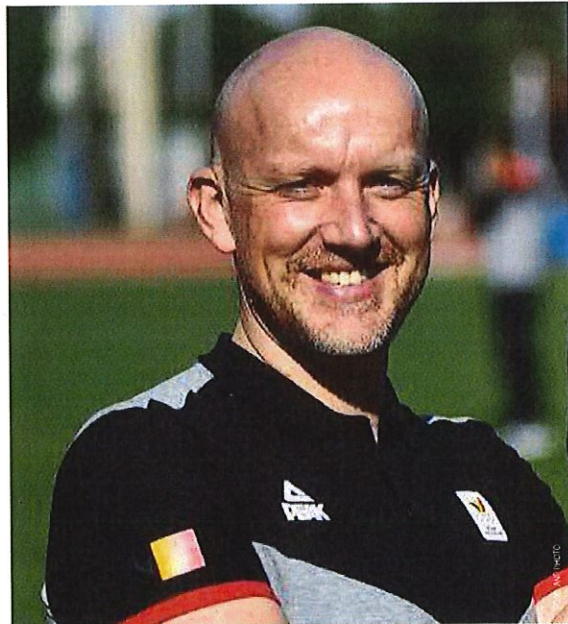
"Het potentieel is er om beter te doen dan in Rio"

Over goed vier maanden trekt een exquise selectie van 's lands beste atleten richting Tokio voor de Zomerspelen van de 32^e olympiade. De lat ligt hoog, volgens de voorspellingen van Gracenote verder in dit nummer zal Team Belgium met meer medailles naar huis terugkeren dan de zes stuks van Rio 2016. De man die als chef de mission alles in goede banen moet leiden, is BOIC topsportdirecteur Olav Spahl. *Sport & Strategie Vlaanderen* werpt samen met de Duitser nu al een blik vooruit richting Tokio.

AUTEUR: MARKO HEIJL

Olav wie? Als u zich een tweetal jaar geleden de wenkbrauwen fronsend achter de oren krabde toen het BOIC de opvolger voor Eddy De Smedt aankondigde, was u wellicht riet de enige. Ondertussen is Olav Spahl ingeburgerd in de brede lagen van de Belgische topsport en een beker de persoonlijkheid achter de coulissen van ons nationale topsportbeleid. Dat 'ingeburgerd' mag u letterlijk nemen. Indien onze Red Lions op 6 augustus voor olympisch goud strijden tegen Duitsland, dan twijfelt hij geen seconde. "Dan ben ik Team Belgium." En zo heeft de Duitser zich ook onze twee andere landstalen nagenoeg perfect eigen gemaakt. Spahl: "Toen ik mijn contract tekende, kende ik twee Nederlandse woorden: 'fiets' en 'bromfiets'. Maar het was voor mij meteen du'delijk als ik wil begrijpen wat er gebeurt, dan moet ik ook de talen kennen. Frans had ik al geleerd aan de universiteit. Voor Nederlands ben ik begonnen met een app. Elke dag vijftien minuten vocabulaire en grammatica. Dat heb ik drie maanden gedaan, en daarna twee weken individuele les, elke dag zes uur met twee verschillende leraren. De ene was als een moeder, met

Lees verder op pagina 4

Bent u ook een professional in de sport?

Neem dan nu een abonnement op **Sport & Strategie Vlaanderen**.

Slechts 59,59 euro (normaal 112,50 euro) per jaar!

Ga naar www.sportstrategie.be en profiteer!

Vervolg van pagina 1

haar ging ik boodschappen doen. De andere was meer de oude school: elke ochtend vroeg ze naar onregelmatige werkwoorden en of ik mijn huiswerk wel had gemaakt. Dat was zoals topsport: elke dag trainen."

Schetst u eens uw eigen Road to Tokyo, hoe wordt een Duitser hoofd van de Belgische olympische ploeg?

"Twee jaar geleden belde een Deense vriend me rond de kerstperiode: 'Heb je het gezien? De Belgen zijn op zoek naar een opvolger voor Eddy De Smedt.' Ik antwoordde dat ik niet op zoek was naar een nieuwe positie, maar hij bleef aandringen. 'Ze zijn op zoek naar jou.' Ik heb het dan thuis met mijn vrouw besproken en gesolliciteerd. Eerst waren er een aantal gesprekken met het rekruteringsagentschap, en daarna met Philippe Vander Putten (CEO van het BOIC, nvdh). Rond Pasen is de beslissing genomen, in september 2018 ben ik begonnen."

Omkadering en omstandigheden

Hoe ziet uw jobinvulling eruit? Laten we beginnen in de aanloop naar de Spelen.

"Daar zijn drie zaken belangrijk. De eerste is analyseren en investeren in sporters, in projecten en programma's van sporters. Dan is er het optimaliseren van de ideale omstandigheden voor de atleten in Japan, zowel in het basiskamp in Mito als in het olympisch dorp in Tokio en daarnaast nog eens op veertien andere plaatsen waar we bezig zullen zijn met Team Belgium in die periode. We denken dan aan accommodatie, maar ook aan de vraag hoe we een Team Belgium-gevoel creëren, een onderlinge band. En ten derde is er het aansturen van de mensen die voor Team Belgium werken. Dat gaat in de eerste plaats over de mensen van het BOIC die in contact zijn met de federaties en over mensen in de omkadering. We hebben al een preselectie gedaan qua medische en paramedische ploeg, een chief medical officer, kinesisten enzovoort. En dan komen de federaties die elk hun voorstel hebben ingediend qua atleten en omkadering."

Elke federatie wil zijn eigen mensen meehebben, maar de plaatsjes zijn beperkt. Dat is dus schipperen geblazen.

"Dat klopt, we hebben maar 92 accreditaties. Maar we hebben daarin wel wat speelruimte: er is de mogelijkheid om een accreditatie te transfereren. Voor mensen die niet in het olympisch dorp worden ondergebracht, krijg je het dubbele aantal accreditaties. Zo zijn we nu in gesprek met de Belgian Cats, die omwille van kortere afstanden vanuit het basiskamp in Mito willen spelen. Dat opent de mogelijkheid om het dubbele aantal accreditaties te krijgen, die we kunnen doorschuiven naar andere sporten waar we meer nood aan omkadering hebben."

"IK VOEL WEL DAT IN BELGIË DE FOCUS HEEL HARD OP PARIJS LIGT, OMDAT DAT NATUURLIJK ERG DICHTBIJ IS, MAAR IN EEN PERIODE VAN VIER JAAR IETS BEÏNVLOEDEN ..."

In welke mate neemt u de medaillekansen mee in die oefening?

"Dat speelt zeker een rol. We zorgen natuurlijk wel dat elke sport iemand in de omkadering heeft, maar daarna gaat het om het potentieel van atleten om iets te behalen op de Spelen. Kanshebbers hebben een hogere prioriteit dan iemand die maar net aan de selectiecriteria heeft voldaan. Daarnaast spelen ook de afstanden een rol in wie we waar zetten. En daartussen is het altijd schipperen."

Die afstanden kondigen zich nu al aan als een pijnpunt. Heeft u een soort transportpolicy?

"Het gaat er zoals altijd om de infrastructuur te gebruiken van Tokio 2020. Die is al uitgebreid getest tijdens de testevents en wie de Japanners kent, weet dat ze enorm gestructureerd zijn. Zelf rijden binnen Tokio is absoluut geen aanrader. En bijvoorbeeld de Red Lions hebben vanuit de organisatie een dedicated coach die dit allemaal voor hen moet regelen. Dat doen wij dus niet, maar de Japanners. Hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor Nafi Thiam: de voorbereiding verloopt in Mito, daar regelen wij alles voor haar. Maar voor de Spelen zelf in Tokio wordt dat geregeld via de organisatie en hun transportinfrastructuur."

Ook op klimatologisch vlak wordt Tokio niet simpel.

"Dat wordt een grote uitdaging! Bij een meeting met de coaches in juli 2019 hebben we al drie belangrijke punten aangehaald: slaap, eten en hitte. Dat behandelden we met wetenschappers uit Duitsland, Louvain-la-Neuve en de VUB, en we werken daarvoor ook samen met Sport Vlaanderen. Denk daarbij aan de ontwikkeling van specifieke wedstrijdledij. Zullen de Red Lions rood zijn, of wit? Daar begin je al mee. En daarnaast spreek je over bepaalde weefsels en kleuren op bepaalde plaatsen. Ook zal het over koelingsstrategie gaan: wat doe je in de breaks en tijdens de rust? Als je dan kijkt naar Koen Naert en Bashir Abdi (de marathon is verplaatst naar Sapporo, nvdh), gemiddeld is het in Sapporo minder warm, maar op de piekmomenten is het er warmer ..."

Investeren

U sprak daarnet over investeren in sporters, projecten en programma's, hoe gaat dat concreet in zijn werk?

"De gewone gang van zaken is dat de federaties een aanvraag indienen bij de gemeenschappen, en wij gaan dan in overleg met de gemeenschappen. Als binnen dat overleg blijkt

dat een gemeenschap om eender welke reden, bijvoorbeeld wegens budgettaire of decretale beperkingen, niet kan betalen, dan hebben wij de kans om tussen te komen. Maar dat gebeurt altijd in overleg. Met de bijzondere afspraak dat wij enkel iets doen wanneer een atleet een realistische kans op een topachtpaats heeft, en als we spreken over ploegsporten of over de gemeenschappen samengestelde ploegen die van nationaal belang zijn."

Laten we eens een sport pakken die daaraan beantwoordt: de Red Lions. Dikke kans op een medaille, dus van nationaal belang, en relatief evenwichtig samengesteld uit Vlamingen en Walen.

"De hockeybond dient de aanvraag bij de gemeenschappen in. En dan hebben wij het gemeenschappelijke ABCD-overleg, waar we de budgetaanvragen behandelen en bekijken hoe we die kunnen coveren. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld basketbal en de 4x100 meter. De ene partner doet X budget, de andere Y en wij Z, zodat ze het programma kunnen draaien."

Hoe kijkt u als buitenlander naar die complexe communautaire situatie, met versnipperde bevoegdheden en budgetten?

Olav Spahil, samen met minister van Sport Ben Weyts en BOIC-voorzitter Pierre-Olivier Beckers.

"Ik vind het nog wel meevallen. Ik was tevoren op de hoogte van de politieke situatie in België. Ook in Duitsland was ik bezig met een federale werking en zestien regio's: één federale overheid en zeventien ministers van Sport die een akkoord moeten vinden met het olympisch comité. Voor mij is het nu zelfs gemakkelijker qua aantallen partners. Wat wel moeilijker is, is dat de Polen sterker zijn en het gevaar bestaat dat die Polen verder uit elkaar groeien. Maar we hebben een gemeenschappelijke doelstelling en hetzelfde idee over topachtplaatsen als basis voor financiële steun voor atleten en programma's, zowel langs de Vlaamse als de Waalse kant. Je kunt natuurlijk altijd kijken naar het verschil, maar voor mij is het veel interessanter om te kijken naar waar de overlap zit. En we hebben veel overlap. Het gaat er binnen een federatie niet over of de Franstalige of de Vlaamse liga sterker is, maar het gaat erover of België, samen dus, sterker is dan Frankrijk, Nederland, Denemarken, Slovenië, Slowakije of 'k weet niet welk land.'

Team Belgium

U vermeldde het Team Belgium-gevoel. Sceptici vragen zich daarbij af of die positieve vibe werkt, laat staan überhaupt bestaat. Gaat een hockeayer of een zevenkampster beter presteren omdat een wielrenner met dezelfde nationaliteit een medaille heeft gehaald of een zeilster die ze op stage in Belek leerden kennen het goed doet? Ons grootste olympische succes van de laatste decennia was misschien wel Tia Hellebaut. Maar toen zij in 2008 naar goud sprong, stond de Belgische olympische ploeg al veertien dagen droog. Veel Team Belgium-gevoel kan Tia op het moment van haar sprong toch niet hebben gehad.

"We weten dat er connecties zijn. Ik kan het zelf uit eigen ervaring vertellen. Bij de Spelen van Sotsji was Duitsland de eerste week heel erg goed, en stond het op de eerste plaats in het landenklassement. En toen was er zwarte woensdag. Er waren zeven kansen voor goud, niet één werd er gehaald. Op het einde van de Spelen was er 'depressie' binnen de ploeg. Trek dat eens door naar Team Belgium toen Greg Van Avermaet goud haalde in Rio, had dat natuurlijk een invloed op de fierheid, op de zelfzekerheid. Je woont samen in het olympisch dorp, waar je de Red Lions enthousiast ziet reageren op het zilver van Pieter Timmers. Dat enthousiasme nemen ze mee op training of naar hun volgende wedstrijd."

Topsporters zijn niet zelden egocentrisch. Als je als enige atleet thuiskomt met brons, ben je een held. Als je brons haalt en tien landgenoten goud veroveren, kennen ze je niet eens.

"Dat hangt natuurlijk van de persoonlijkheid af. We hebben heel wat extraverte atleten, die we vaak terugvinden in ploegsporten, maar

Met highperformancemanager Bob Maesen.

ook introverte atleten, die we vaak terugvinden in individuele sporten. Daarom denk ik dat het nodig is iets te creëren voor als er daar nood aan is. Als er iemand alleen wil zijn, prima, je hoeft niet altijd bij elkaar te zijn. Maar ik ben overtuigd van een Team Belgium-gevoel. Niet alleen tijdens de Olympische Spelen zelf, maar ook als ik zie hoeveel interactie er op stage tussen de verschillende sporten was. Atleten zijn dan ineens geen supporter meer van de Red Lions, maar zitten aan dezelfde tafel te eten en kunnen van gedachten wisselen. Toen er wateroverlast was op het WK wielrennen, pussten de zwemmers een grappig bericht daarover naar de wielrenners. Zoals toont dat er een band is tussen de atleten van verschillende sporten."

Wat gebeurt nog de volgende maanden richting Tokio? Een gemeenschappelijke stage in Belek zoals in 2019, is uiteraard geen optie meer.

"Op 17 maart hebben we een groot feest in Antwerpen naar aanleiding van de viering van honderd jaar Olympische Spelen, met ook een olympische catwalk. Daar zullen heel wat van onze atleet aanwezig zijn. In april is er de meeting met de coaches, kwestie van de smaak van Japan en de Spelen te pakken te krijgen. Maar stages moeten momenteel uiteraard sportspecifiek geïndividualiseerd doorgaan. Die trainings- en wedstrijd kalender is te verschillend en laat geen enkel gemeenschappelijk moment meer toe vóór 10 juli in ons basiskamp in Mito."

PEKING 2022

Olav Spahli is over minder dan twee jaar ook chef de mission voor Peking 2022. Hoeveel van zijn tijd is hij daar momenteel al mee bezig? "Heel verschillend eigenlijk," zegt hij. "In november was ik al een week in Peking om daar de stand van zaken waar te nemen. We stalen in maart samen met de bonden met de vraag rond de selectiecriteria, zo dat we daarmee rond zijn voor de start van het wintersportseizoen 2020-2021. Momenteel steek ik daar misschien tot tien procent van mijn tijd in. Ik heb vanuit Duitsland net iets meer wintersportachtergrond, en ik probeer ook hier een band te hebben met de atleten en de bonden. Ik was onlangs in Oberhof voor de wereldbeker biatlon, in Königssee voor skeleton en bobslee. We hebben aan tien wintersporters beurzen afgerekend in hun voorbereiding naar de Spelen van 2022. Het is nu al belangrijk te bekijken waar ze staan, en waar de opportuniteiten voor Peking liggen."

"MIJN VOORGANGER EDDY DE SMEDT EN IK HEBBEN HEEL VEEL OVERLAPPENDE PUNTEN, ER IS ECHT NIET VEEL VERSCHIL. ÉÉN BELANGRIJK PUNT IS WEL DE PROFESSIONALISERING BINNEN DE FEDERATIES"

Peper en zout

Laten we eens naar de Spelen zelf gaan. In Tokio bent u de centrale aanspreekpersoon, heeft u al enig zicht op uw tijdsindeling?

"Dat is nog te vroeg, de concrete invulling doe ik pas als op 6 juli de selectie helemaal bekend is. Daarna zijn er nog twee weken voor de finetuning. Tijdens de Spelen zelf is het een kwestie van flexibel te zijn. Het gaat er niet enkel om op de venue aanwezig te zijn en de wedstrijd te volgen. Als het nodig is iets achter de schermen te regelen, dan ben ik er ook. Het is een kwestie van op de dagelijkse briefing in te schatten waar de chef de mission moet zijn."

Dat kan best weleens lastig worden: op 6 augustus zou het zomaar kunnen dat de Red Lions de finale spelen tegelijkertijd met de laatste disciplines van Thiems zevenkamp. Beide events liggen overigens een heel eind uit elkaars buurt. Wat doet u dan?

(lange stilte) "Dat weet ik nog niet!" (lacht)

We hebben het vóór en het tijdens de Spelen behandeld, maar hoe ziet u uw opdracht ná de Spelen?

"We zijn nu al bezig met de vraag 'wat na de Spelen?' Beleidsmatig is er tot eind mei, met de ontwikkeling van het nieuwe topsportactieplan langs Vlaamse kant, al een belangrijke werkperiode. We zijn dus nu al bezig met het beleid voor de periode na de Spelen. In september proberen we, samen met onze highperformancemanager en de bonden, de analyse te maken. En dan is er ook het idee om binnen het BOIC een strategische workshop te doen om het beleid, de grote lijnen, te bepalen tot 2028. 2024 is daarin een katalysator, want als we iets willen bereiken, moeten we meer over een periode van acht dan over een periode van vier jaar kijken. Ik voel wel dat in België de focus heel hard op Parijs ligt, omdat dat natuurlijk erg dichtbij is, maar in een periode van vier jaar iets beïnvloeden... Voor sommige sporten kun je misschien werken in een vierjarentraject, voor andere moet je toch eerder over acht jaar werken."

"WE ZIEN DAT WALLONIË BELEIDSMATIG BIJSTUURT. DE CONTRACTEN DIE DAAR WORDEN UITGEREIKT, GAAN NU OOK NAAR TOPACHTATLETEN"

Is uw aanpak een continuering van die van uw voorganger, Eddy De Smedt?

"Eddy en ik hebben heel veel overlappende punten, er is echt niet veel verschil. Eén belangrijk punt is wel de professionalisering binnen de federaties. Ik heb veel respect voor het werk van de vrijwilligers, maar ik denk dat de rollen, de profielen en de bevoegdheden van de technische directeurs duidelijker moeten worden. Daar moet nog veel gebeuren, daar gaat het echt over leiderschap en de connectie van de technisch directeur met alle mensen die met coaching bezig zijn. We moeten ook gaan nadenken over de werkomstandigheden van de coaches, en dan spreek ik niet alleen over het salaris, maar ook over hun uren, over de vraag welke functie ze concreet hebben. Zijn ze iemand die de trainingen en de wedstrijden organi-

seert, zijn ze de manager van de atleten, of zijn ze iemand die écht coacht? Een gedeelte daarvan gaat dan naar de sportspecifieke trainingsaansturing, het andere gaat over leiderschap, het leiden van mensen die volwassen worden en aan topsport doen. Dat is natuurlijk niets nieuws, dat was ook zo in Eddy's beleid, maar het is wel een accent, een beetje peper en zout. Het is altijd belangrijk de zaken vanuit het standpunt van de atleet te bekijken. Wat betekent het voor de atleet? Dat is een mooie erfenis van Eddy, dat moet blijven."

U spreekt over professionalisering binnen de federaties. Niet zelden heeft dat te maken met schaal, maar vaak ook weer niet. Het professionalisme waar de relatief kleine hockeybond al jaren voor wordt geroemd en

dat in Tokio ongetwijfeld zijn vruchten zal afwerpen, staat in schril contrast met de veel grotere voetbalbond waarover ooit een blunderboek is verschenen, en waar nog steeds altijd wel iets aan de hand is. Daar heeft u als BOIC toch geen enkele vat op?

"De hockeybond kunnen we als voorbeeld gebruiken. Maar ook daar hebben we nog challenges. Waarom zijn de Red Panthers niet op de Spelen?"

Omdat ze het tot twee keer toe in de allerlaatste secondes hebben weggegeven.

"En wat moet er binnen de hockeybond veranderen zodat ze de Spelen van Parijs wél halen? Ze hebben getoond dat ze het niveau hebben, het gaat om de laatste punten. Dan gaat het erom de hockeybond uit te dagen en de vraag te stellen of er binnen de hockeybond misschien niemand zich stelt."

Kijk eens naar wat er gebeurt bij kleinere federaties binnen de wintersporten. De kunstschaats- en de snelschaatsbond gaan nu samen, ze stappen af van het vrijwilligerswerk en hebben voortaan een technisch directeur. Als we kijken naar waar er voor België opportuniteiten zijn binnen het olympische programma, dan komen we bij sporten waar er nog geen structuur is. Of we kijken naar de veranderingen van het programma van een internationale federatie als het zeilen, waar er voor Parijs andere types boten op het programma komen. Zijn er daar dan opportuniteiten die we kunnen ondersteunen?"

Zeven medailles

Zijn de vluchten al geboekt, voor uzelf en voor heel Team Belgium?

"Jazeker. Ik vlieg op 9 juli naar Tokio, op 11 augustus kom ik terug. We hebben momenteel een beperkt aantal atleten die nominatief zijn geselecteerd. Daarnaast hebben we een groot pak quotaplakken, waar er bijvoorbeeld een ploeg geselecteerd is, maar waar we nog geen namen van atleten op kunnen plakken. We hebben in totaal zeventien jumps, zeventien dagen met vertrek en aankomst. Op sommige dagen zijn dat heel veel mensen. We zijn nu bezig om dat aan te vullen met de federaties, dat is echt maatwerk."

Wanneer u op 11 augustus terugvliegt, hoeveel medailles heeft u dan mee?

"Voorspellingen zijn een heel moeilijk onderwerp, en we weten hoe goed voorspellingen soms zijn, of soms helemaal niet. Resultaten hangen ook af van bepaalde factoren die we niet kunnen beïnvloeden. De belangrijkste factor qua medailles zijn de bevolkingsgrootte van een land: en het BNP, die maken volgens statistisch onderzoek 55%

van het resultaat uit. We weten dat we heel wat potentieel hebben binnen de piceg, de hoofddoelstelling gaat naar een verhoging van het aantal topachtplaatsen. In Rio 2016 waren dat er negentien. Op de WK's van 2019 had België 21 topachtplaatsen. Als we dan naar de medailles kijken op mondiaal niveau, sinds het WK hockey van december 2018, dan spreken we over zeven medailles: twee keer goud, drie keer zilver en twee keer brons."

Volgt u ook de prognoses van Gracenote?

"Gracenote is een belangrijke bron qua statistiek en resultaten, waar je mee kunt werken en de internationale vergelijking kunt doen. Maar de Virtual Medal Table toont ook aan hoe moeilijk voorspellen is. Daarom vind ik het moeilijk om te zeggen dat we met zoveel of zoveel medailles terugkomen. En het zegt ook niet alles: wat doe je als Nafi Thiam het wereldrecord breekt op de zevenkamp, maar twee anderen doen dat ook? De hoofddoelstelling is boven jezelf uitstijgen, het beste van jezelf geven. Is dan een prestatie minder goed, als het een vierde plaats is en dus geen medaille? Maar het potentieel is er om zeven medailles te halen, dan zijn we beter dan in Rio. Dan kunnen we echt 'content' zijn."

U spreekt over topachtplaatsen. Ik ga u, net zoals ik dat vier jaar geleden met uw voorganger Eddy De Smedt deed, tot slot confronteren met een van de conclusies uit het SPLISS-onderzoek: "Ons topsportbeleid is gemiddeld goed. Maar in topsport gaat het niet om gemiddeld, maar om top."

"Absoluut juist."

Maar u heeft het over top acht. In landen als China of de Verenigde Staten bestaat het woord 'top acht' waarschijnlijk gemeens, laat staan dat erover gesproken wordt.

"En in Duitsland ook niet! De vierde plaats is er 'loser, niet waard om naar de Spelen te gaan'. Maar voor België is het absoluut goed om naar de top acht te kijken. Dat beleid was er al, en ik deel dat volledig.

Is 'gemiddeld' goed? Ik vind het jammer dat in de toenmalige SPLISS-studie België niet wordt geanalyseerd als één geheel, maar als Vlaanderen en Wallonië. Toen de SPLISS-studie werd uitgevoerd, was het verschil vrij groot. Nu zien we dat Wallonië beleidsmatig bijstuurt en de contracten die daar worden uitgereikt, nu ook naar topachtatleten gaan. Vlaanderen scherpt dat nu wat aan, dat zal langs Vlaamse kant in het volgende topsportactieplan anders worden aangepakt." ■

TRUDO DEJONGHE

Ruïneus mededingingsbeleid

Recent trad de Pro League met de financiële resultaten naar buiten van de professionele voetbalclubs. 'Toevallig' gebeurde dat op het moment dat de expertencommissie klaar was met haar rapport waarin staat dat *business as usual* grotendeels de beste oplossing voor ons voetbal is.

De cijfers kleurden voor veel clubs donkerrood, het bewijs volgens hen dat de sector het moeilijk heeft en aldus geen grote bijkomende inspanningen kan leveren. Bij nadere analyse blijkt het grootste probleem zich te situeren bij clubs die nu in 1B uitkomen of er recent vertoefden. Bedrijfseconomisch zijn deze filialen van de Pro League virtueel bankroet: de schulden bedragen in sommige gevallen meer dan de jaaromzet. In de 'werkelijke' economie zou men besluiten: reconversie of sluiten die handel. Men zou zich met andere woorden de vraag stellen: is er een mogelijkheid om de situatie op korte termijn structureel in de goede richting te oriënteren of moeten we en vele filialen (lees: clubs) afstoten of sluiten?

Hoe clubs in een dergelijke situatie terecht komen, is heel eenvoudig uit te leggen: de uitgaven overstijgen in ruime mate de inkomsten. De oplossing bestaat er dus in om minder uit te geven en/of meer inkomsten te genereren. Om de uitgaven substantieel te doen dalen moet men op zoek

naar de grootste kostenpost waarin kan worden gesnoeid, en dat zijn ... de spelerlonen. Het probleem is dat in sport winmaximalisatie centraal staat en niet bedrijfseconomische winst belangrijk is. Winnen kun je maar door de betere productiefactoren te hebben, met andere woorden: de betere spelers. Het gevolg daarvan is dat er een sterke relatie bestaat tussen loonmassa en sportieve prestaties. Je kunt natuurlijk ook de inkomsten verhogen, maar in 1B zijn die door het bestaande competitieformaat, in combinatie met de gebrekkige media-exposure, beperkt.

Dat maakt de positie compleet om de situatie op te lossen is veel geld nodig, maar er zijn weinig inkomsten in een omgeving waar de dominante strategie winnen is en er maar één hoofdprijs is, de promotie naar 1A. Deze mededingingsvorm leidt tot structurele financiële verliezen, want elke club hoopt door promotie de gemaakte schulden het jaar nadien te kunnen compenseren. Slechts eenje slaagt daar misschien in. Het resultaat is dat de meeste andere clubs zware financiële problemen kennen en op zoek gaan naar nieuwe inkomstenbronnen. Aangezien die dus niet te vinden zijn in de competitie zelf, verkopen ze zich maar aan een buitenlandse 'suikeroom', die de club oorkoopt en gebruikmaakt van de lakse Belgische wetgeving inzake niet-EU-spelers, sociale zekerheid, fiscaliteit ... Met als gevolg dat bijna alle clubs in 1B in buitenlandse handen zijn, en er op het terrein weinig of binnenkort misschien zelfs geen Belgisch talent te vinden is. Er lopen alleen nog derderangsbuitenlanders die de clubs willen doorverkoopen met winst.

Wat kan er dan wel uitkomst bieden? Daar kunnen we heel breed over uitweiden, maar wat zeker al zou helpen, is meer clubs laten promoveren/dalen naar/van 1A. Dit zou de financiële zekerheid wat laten toenemen en de risico's die de clubs nemen, wat later verminderen. Bij een uitbreiding van het promotie-/degradatiesysteem naar bijvoorbeeld drie clubs zou voor een club de kans niet alleen groter zijn dat ze promoveert, maar ook dat ze bij degradatie slechts één seizoen naar het 'vagevuur' moet. Bovendien zouden de clubs uit de onderste regionen van 1A in januari misschien minder 'investeren' in 'toptalenten' en hun geld opsparen voor het volgende seizoen, want hun kansen op promotie zouden zijn toegenomen.

Het aantal professionele clubs verminderen of de licentievoorwaarden wat aanscherpen zou natuurlijk ook kunnen helpen. Indien de Pro League deze maatregelen niet zelf neemt, zal hopelijk de politiek eindelijk eens ingrijpen en het aantal niet-EU'ers zowel kwalitatief als kwantitatief beperken zodat de clubs minder aantrekkelijk worden voor zogenaamde buitenlandse investeerders. Dit zou resulteren in een natuurlijke vermindering van het aantal clubs tot het niveau van de economische draagkracht in ons land. ■

Prof. dr. Trudo Dejonghe is docent algemene economie, internationale economie en sporteconomie aan de faculteit Economie & Bedrijfswetenschappen Campus Antwerpen van de KU Leuven.